

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва
Кафедра теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Наталія БОРБИЧ
«14» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 3. ОСНОВИ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

3.2.3. ГАРМОНІЯ

освітньо-професійна програма	Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта
предметна спеціальність	014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Робоча програма з освітнього компонента «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» для здобувачів освіти ОС бакалавр за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).

30 серпня, 2022 року. 15 с.

РОЗРОБНИКИ:

Мирослава НОВАКОВИЧ, доктор мистецтвознавства, професор, викладач кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

Оксана ЮРЧУК, викладач кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

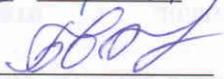
ПОГОДЖЕНО*

Гарант/керівник освітньо-професійної програми
Середня освіта (Музичне мистецтво)

 (Анна ЗАРИЦЬКА)
«05» вересня 2022 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

«05» вересня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри (Богдана ЖОРНЯК)

Схвалено вченою радою факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

«14» вересня 2022 року, протокол № 2

Голова (Наталія ІВАНОВА)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента: обов'язковий	
Змістових модулів – 8	Спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки: 2-й, 3-й	
Загальна кількість годин – 210		Семестри: III, IV, V, VI	
Тижневих годин: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Освітній ступінь бакалавр	Лекції – 65	Практичні – 62
		Самостійна робота – 70	
		Консультації – 13	
		Вид контролю: екзамен (VI семестр)	

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета освітнього компонента

У системі професійної практичної підготовки фахівців освітній компонент «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» є важливою складовою частиною. Він спрямований на вивчення одного з основних складників музичної мови, що досліджує будову акордів, голосоведіння, зв'язки між тональностями, місце гармонії у музичній фактурі та формі. Вивчення освітнього компонента «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» дає можливість здобувачам оволодіти основами гармонії та через практичне застосування різноманітних гармонічних прийомів на прикладах творів класичної музики проникнути в глибину задуму музичної композиції.

Мета – отримання знань здобувачів освітнього ступеня бакалавр про гармонію як науку з використання виражальних можливостей акордів та їх послідовностей, опанування теоретичними та практичними основами музичного мовлення.

Завдання предметного модуля полягають:

- 1) у формуванні професійної компетентності через знання базових теоретичних понять для гармонізації мелодії;
- 2) прийомів створення акомпанементу до мелодії як основи гармонічного аналізу;
- 3) розуміння виражальних можливостей гармонічної мови у музичному творі;
- 4) усвідомлення будови музичної форми тощо.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

ІК-1.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, визначених державними стандартами освіти.

СК-5. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові цифрові освітні ресурси у процесі викладання музичного мистецтва.

СК-11. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.

СК-12. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету «Музичне мистецтво» та інтегрованого курсу «Мистецтво».

СК-13. Здатність виявляти музикальність, демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентсько-хорові), інтерпретаційні, артистичні уміння вчителя музичного мистецтва.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Передумовами (пререквізитами) для успішного опанування ОК «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» є основи теорії музики, сольфеджіо, історія української та зарубіжної музики.

2.4. Програмні результати навчання

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП

ПРН-1. Демонструвати академічні знання з музичного мистецтва, володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ПРН-2. Володіти навичками усного й писемного ділового мовлення державною мовою, використовувати професійну термінологію в усіх видах освітньої та мистецько-педагогічної діяльності.

ПРН-3. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН-4. Розуміти й застосовувати іншомовні джерела інформації, терміни та професійні тексти за предметною спеціальністю; використовувати іноземну мову в освітньо-комунікативному середовищі.

ПРН-6. Знати історичні, теоретичні та методологічні основи музичної освіти, педагогіки, психології; застосовувати сучасні методи, форми й засоби музично-педагогічної діяльності у процесі навчання та виховання учнів.

ПРН-7. Знати музичну термінологію, розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих наук.

ПРН-8. Розуміти специфіку теоретичного та експериментального дослідження в музично-педагогічній діяльності вчителя.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом

знати:

- базові теоретичні поняття курсу;
- здатність оперувати професійною музичною термінологією;
- закономірності гармонізації мелодії та басу у чотириголосному гармонічному складі;
- прийоми створення акомпанементу до мелодії;

вміти:

- володіти нормами голосоведіння при розв'язуванні навчальних письмових завдань;
- грати на фортепіано гармонічні послідовності, модуляції;
- робити гармонічний аналіз музичного твору.

3. Програма освітнього компонента

II КУРС

III семестр

Змістовий модуль 1.

ЧОТИРИГОЛОСНИЙ ВИКЛАД ГОЛОВНИХ ТРИЗВУКІВ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОЄДНАННЯ. ГАРМОНІЗАЦІЯ МЕЛОДІЇ ГОЛОВНИМИ ТРИЗВУКАМИ. ПЕРЕМІЩЕННЯ АКОРДУ

Тема 1. Чотириголосний виклад тризвуків і співвідношення між ними

Вступ. Гармонія як музично-естетична категорія й навчальна дисципліна. Предмет курсу гармонії. Гармонія та мелодія. Гомофонний склад. Акорди, їх типи та назви. Назви звуків акорду.

Чотириголосний склад головних тризвуків. Чотириголосий склад – основа багатоголосного викладу. Подвоєння основного тону в тризвуківі. Три мелодичних положення тризвуку. Вузьке й широке розташування тризвуку. Недопустимість розриву та перехрещення при написанні тризвуку.

Тема 2. Способи поєднання тризвуків. Гармонізація мелодії головними тризвуківими

Функційна система головних тризвуків. Тоніка, субдомінанта й домінанта як ладові та гармонічні функції. Головні тризвуків як виразники стійкості та нестійкості ладу. Логіка послідовності гармонічних функцій. Поняття про гармонічний зворот.

Способи поєднання тризвуків. Визначення інтервальних співвідношень між тризвуківими. Наявність спільних звуків. Гармонічне й мелодичне поєднання тризвуків.

Аналіз звуків мелодії – основа її гармонізації. Подвійне тлумачення звуків і логіка гармонічного розвитку. Метричні обмеження у використанні акордів. Вибір розташування.

Тема 3. Переміщення акорду

Поняття про переміщення. Види переміщень. Збереження розташування та його зміна при переміщеннях. Планування змін у розташуванні. Мелодичне значення переміщень.

Змістовий модуль 2.

ГАРМОНІЗАЦІЯ БАСУ. СТРИБКИ ТЕРЦІЙ У SOPRANO ТА TENOR'І. КАДЕНЦІЇ ТА КАДАНСОВИЙ КВАРТСЕКСТАКОРД

Тема 4. Гармонізація басу головними тризвуківими

Бас – другий за значенням мелодичний голос. Аналіз ступенів басу як передумова його гармонізації. Використання різних способів поєднання акордів та їх переміщень. Створення мелодії до басу у відповідному ритмі.

Тема 5. Стрибки терцій у soprano та tenor'і

Стрибки терцій у сопрано і в тенорі та зміна розташування при поєднанні тризвуків кварто-квінтового співвідношення. Норми голосоведіння: гармонічне поєднання й протилежний напрям руху басового голосу щодо стрибка. Заборона стрибка на збільшену квінту між терцевими тонами $t_{5/3}$ – $D_{5/3}$ в мінорі.

Тема 6. Каденції та кадансовий квартсекстакорд

Період, його поділ на речення. Цезура. Період квадратної структури. Інші види періодів. Поняття гармонічної каденції. Види та класифікація каденцій: 1) за місцем знаходження (серединні, заключні, додаткові); 2) за функціональним складом (автентичні, плагальні, повні); 3) за стійкістю (стійкі, нестійкі або половинні). Досконалі й недосконалі стійкі каденції. Співвідношення каденцій в періоді.

Кадансовий квартсекстакорд ($K_{6/4}$) як важливий каденційний засіб. Біфункційність кадансового квартсекстакорду, функціональна перевага доміантової основи. Подвоєння. Голосоведіння у звороті $K_{6/4}$ – D . Метричні умови використання кадансового квартсекстакорду. Можливість переміщення.

IV семестр

Змістовий модуль 3.

СЕКСТАКОРДИ. ПРОХІДНІ ТА ДОПОМІЖНІ КВАРТСЕКСТАКОРДИ

Тема 7. Секстакорди, їх види та застосування. Сполучення секстакордів із тризвуками

Секстакорди головних тризвуків. Подвоєння. Вузьке, широке й мішане розташування секстакордів. Переміщення. Поєднання тризвуку і секстакорду одного ступеня як різновидність переміщення.

Плавне, гармонічне поєднання тризвуку і секстакорду кварто-квінтового співвідношення. Плавне, мелодичне поєднання тризвуку і секстакорду секундового співвідношення. Низхідний рух басу у звороті IV–D₆. Використання секстакордів. Недопустимість руху паралельними і протилежними квінтами, октавами і примами.

Гармонізація висхідних стрибків до основного чи квінтового тону послідовністю тризвуку і секстакорду, а висхідних стрибків до терцевого тону – послідовністю секстакорду і тризвуку. Гармонізація низхідних стрибків у мелодії. Стрибки в середніх голосах. Подвійні стрибки.

Тема 8. Поєднання двох секстакордів

Гармонічне, плавне або стрибкоподібне поєднання секстакордів кварто-квінтового співвідношення. Мелодичне, плавне або стрибкоподібне поєднання секстакордів секундового співвідношення. Особливості мінору – недопустимість і уникнення збільшених інтервалів.

Тема 9. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди

Прохідні й допоміжні квартсекстакорди як елементи типових гармонічних зворотів. Метричні умови та специфіка їх голосоведіння. Використання I_{6/4} і D_{6/4} як прохідних та I_{6/4} й IV_{6/4} як допоміжних акордів. Додаткова плагальна каденція з допоміжним IV_{6/4}.

Змістовий модуль 4.

ДОМІНАНТСЕПТАКОРД ТА ЙОГО ОБЕРНЕННЯ. ПОВНА ФУНКЦІЙНА СИСТЕМА МАЖОРУ Й ГАРМОНІЧНОГО МІНОРУ. ТРИЗВУК І СЕКСТАКОРД II СТУПЕНЯ

Тема 10. Домінантсептакорд. Обернення домінантсептакорду

Повний і неповний домінантсептакорд. Варіанти розміщення D₇. Домінантсептакорд – характерний акорд заключних каденцій. Приготування D₇. Прохідна септима та септима, взята стрибком у послідовності D–D₇. Напрямок руху тонів при розв'язанні повного і неповного D₇ у тонічний тризвук. Побудова і розв'язання обернень домінантсептакорду. Переважне використання обернень на початку і в середині побудови. Прохідна і взята стрибком септима у зворотах D₆–D_{6/5}, D–D₂. Прохідний D_{4/3}. Особливості голосоведіння у звороті I–D_{4/3}–I₆. Переміщення D₇ та його обернень. Стрибки при розв'язанні неповного D₇ в заключних каденціях. Стрибки при розв'язанні D₂: стрибки квінтових тонів або подвійні стрибки прим і квінт. Стрибки при розв'язанні D_{4/3}

Тема 11. Повна функційна система мажору й гармонічного мінору

Побічні тризвуки і септакорди всіх ступенів з точки зору гармонічної функційності. Явище біфункційності. Змінність функцій. Логіка зміни гармонічних функцій, послідовності акордів однієї функції. Інтервальне співвідношення акордів, його вплив на способи поєднання і розв'язання акордів.

Тема 12. Секстакорд і тризвук II ступеня. Гармонічний мажор

Секстакорд і тризвук II ступеня. II₆ та тризвук II ступеня як яскраві субдомінантові акорди. Подвоєння у II₆. Тривук II ступеня в натуральному мажорі. Приготування II₆ та II_{5/3} акордами тонічної та субдомінантової функцій. Поєднання IV–II як зразок поєднання тризвуків терцевого співвідношення. Поєднання II₆ та II_{5/3} з K_{6/4}, акордами домінантової й тонічної функцій. Звороти з прохідними I₆ та VI_{6/4} в оточенні II₆ та II_{5/3}.

Гармонічний мажор. Вплив гармонічного низького VI ступеня на забарвлення акордів субдомінантової групи. Заборона використання зменшеного тризвуку II ступеня. Використання гармонічних субдомінант. Особливості голосоведіння при чергуванні натуральних і гармонічних субдомінант. Недопустимість перечення.

III КУРС

V семестр

Змістовий модуль 5.

ЗАСОБИ РОЗШИРЕННЯ ПЕРІОДУ. СЕПТАКОРДИ II I VII СТУПЕНІВ

Тема 1. Засоби розширення періоду. Тризвук VI ступеня. Перервана каденція

Тризвук VI ступеня. Біфункційна особливість тризвуку VI ступеня. Поєднання I–VI–IV як зразок сполучення тризвуків терцевого співвідношення. Перерваний зворот. Подвоєння терцевого тону при розв'язанні, повного й неповного D_7 у $VI_{5/3}$. Тризвук VI ступеня перед $K_{6/4}$. Перервана каденція у другому реченні як засіб розширення меж періоду. Інші засоби розширення періоду.

Тема 2. Субдомінантсептакорд II_7

II_7 – головний септакорд субдомінантової функції. Його приготування акордами тоніко-субдомінантової групи. Голосоведіння при розв'язанні II_7 та його обернень в D . Перехід II_7 та його обернень у D_7 та його обернення. Зворот II_7 – D_7 . Розв'язання II_7 та його обернень у I , I_6 та прохідний $I_{6/4}$. Розв'язання II_7 , $II_{6/5}$, $II_{4/3}$ у $K_{6/4}$. Звороти з прохідними акордами. $II_{6/5}$ та II_2 у плагальних каденціях.

Тема 3. Ввідні септакорди VII ступеня

Ввідні септакорди VII_7 малий і зменшений. Функційна особливість VII_7 . Приготування VII_7 та його обернень акордами тонічної й субдомінантової функцій. Розв'язання VII_7 та його обернень в тоніку. Внутрішньо-функційний перехід VII_7 та його обернень в D_7 і його обернення. Звороти з прохідними акордами. $VII_{4/3}$ та VII_2 у субдомінантовому значенні. $VII_{4/3}$ у плагальній каденції.

Змістовий модуль 6. МЕНШІ ВЖИВАНІ АКОРДИ ДОМІНАНТОВОЇ ГРУПИ.

ГАРМОНІЗАЦІЯ ФРІГІЙСЬКОГО ЗВОРОТУ. РІЗНОВИДИ СЕКВЕНЦІЙ

Тема 4. Менше вживані акорди домінантової групи

Великий і малий D_9 . Неповний D_9 у чотириголосному викладі. Розташування D_9 . Приготування D_9 . Розв'язання D_9 в тоніку. Внутрішньофункційний перехід D_9 в D_7 . Переміщення D_9 .

Сектакорд VII ступеня. VII_6 як яскрава домінанта. Подвоєння у VII_6 . VII_6 при гармонізації висхідного верхнього тетраорду мажору та мелодичного мінору. VII_6 як прохідний акорд. Інші випадки використання VII_6 .

Тризвук III ступеня. Тризвук III ступеня в мажорі. Функційна особливість $III_{5/3}$ при гармонізації низхідного верхнього тетраорду натурального мажору. Інші випадки використання тризвуку III ступеня.

Домінанта з секстою. Секста як замітник квінти в акордах домінантової групи. Переважне мелодичне положення сексти. Розв'язання сексти. Перехід сексти в квінту і навпаки. Домінанта з секстою у перерваних зворотах. VII_7 з квартою.

Тема 5. Гармонізація фрігійського звороту

Фрігійські звороти у натуральному мінорі. Гармонізація верхнього висхідного та низхідного тетраордів у мелодії з використанням гармонічних зворотів: T – S – VII_6 – T ; T – III – S – D ; T – T_7 – S – D ; VI – III – S – D . Норми голосоведіння. Низхідний тетраорд у басу, його гармонізація з використанням таких гармонічних послідовностей: T – T_2 – S_6 – D ; T – VII – S_6 – D .

Тема 6. Різновиди секвенцій

Діатонічні (тональні) секвенції. Поняття про діатонічну секвенцію. Гармонічна діатонічна секвенція. Особливості будови ланки. Напряма переміщення ланки, крок секвенції. Секвенція у музичній побудові: функційна чіткість гармонічних співвідношень у початковій та заключній ланках, побічні акорди у проміжних ланках.

VI семестр

Змістовий модуль 7. АКОРДИ ПОДВІЙНОЇ ДОМІНАНТИ

Тема 7. Група акордів подвійної домінанти в каденціях

Подвійні домінанти – хроматична група акордів. Функціональні особливості та позначення подвійних домінант. Подвійні домінанти в мінорі. Місце подвійних домінант у

каденційних зворотах. Найпоширеніші каденційні різновидності подвійних домінант. Хроматичний хід при приготуванні подвійних домінант акордами субдомінантової функції. Приготування подвійних домінант тризвуками I та VI ступенів. Розв'язання подвійних домінант у $K_{6/4}$ та D. Допоміжні подвійні домінанти між $K_{6/4}$ та його повторенням. Подвійні домінанти у плагальних каденціях.

Тема 8. Група акордів подвійної домінанти в середині побудови

Акордова підготовка подвійних домінант у позакаденційних умовах. Розв'язання подвійних домінант в D та прохідний $T_{6/4}$. Перехід подвійних домінант у дисонуючі акорди домінантової та субдомінантової функцій. Звороти з прохідними акордами за участю подвійних домінант.

Тема 9. Альтерація акордів подвійної домінанти

Альтерація – засіб загострення цілотнових тяжінь. Позначення альтерації в акордах. Збільшена секста – характерна ознака альтерованих акордів групи подвійних домінант. Приготування альтерованих подвійних домінант. Розв'язання альтерованих подвійних домінант у $K_{6/4}$, прохідний $I_{6/4}$ та у домінантові акорди (з «моцартівськими» квінтами). Альтеровані подвійні домінанти як допоміжні акорди. Альтеровані подвійні домінанти в плагальних каденціях. Енгармонічна рівність зм. ${}^3DDVII_{6/5}$ та ${}^{+1,-5}DD_{4/3}$ малому мажорному септакорду.

Змістовий модуль 8. ВІДХИЛЕННЯ. МОДУЛЯЦІЯ

Тема 10. Відхилення. Хроматична система

Відхилення у тональності першого ступеня спорідненості. Хроматична система. Відхилення прохідні й каденційні. Засоби відхилення, поняття про побічні домінанти й субдомінанти. Голосоведіння при введенні побічних домінант і субдомінант. Ознаки відхилень у мелодії. Перерваний зворот як засіб відхилення. Порядок відхилень у періоді. Відхилення в каденціях. Поняття про хроматичну систему.

Еліптичні послідовності у відхиленнях. Порушення безпосередніх функційних зв'язків у момент еліпсису. Позначення акордів в еліптичних послідовностях. Ланцюжки дисонуючих домінант як різновидність еліпсису. Принципи голосоведіння. Варіанти чергування обернень в ланцюжку. Еліпсис і музична форма. Хроматичні секвенції.

Тема 11. Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості

Модуляція – перехід в іншу тональність, закріплений досконалою каденцією. Модуляції діатонічні, хроматичні та енгармонічні. Чотири етапи модуляційного процесу: 1) показ початкової тональності; 2) спільний акорд; 3) модулюючий акорд; 4) закріплення нової тональності. Характеристика кожного етапу відповідно до діатонічних модуляцій у тональності I ступеня спорідненості. Відхилення у тональність спільного акорду. Типові напрями модуляцій.

Тема 12. Модуляція в тональності домінантової та субдомінантової груп

Модуляція в тональності домінантової групи. Чотири етапи модуляційного процесу, характеристика кожного з них відповідно до діатонічних модуляцій у тональності I ступеня спорідненості. Відхилення у тональність спільного акорду. Типові напрями модуляцій.

Модуляція в тональності субдомінантової групи в мажорі. Чотири етапи модуляційного процесу, характеристика кожного з них відповідно до діатонічних модуляцій у тональності I ступеня спорідненості. Відхилення у тональність спільного акорду. Типові напрями модуляцій.

Модуляція в тональності субдомінантової групи в мінорі. Особливості. Чотири етапи модуляційного процесу, характеристика кожного з них відповідно до діатонічних модуляцій у тональності I ступеня спорідненості. Відхилення у тональність спільного акорду. Типові напрями модуляцій.

4. Структура освітнього компонента

Другий курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	СРС
III семестр					
<i>Змістовий модуль 1.</i>					
Чотириголосний виклад головних тризвуків та способи їх поєднання. Гармонізація мелодії головними тризвуками. Переміщення акорду					
Тема 1. Чотириголосий виклад тризвуків і співвідношення між ними	10	4	2		4
Тема 2. Способи поєднання тризвуків. Гармонізація мелодії головними тризвуками	11	4	2	1	4
Тема 3. Переміщення акорду	5	2	2	1	
Модульний контроль 1	4		2		2
Разом за змістовим модулем 1:	30	10	8	2	10
<i>Змістовий модуль 2.</i>					
Гармонізація басу. Стрибки терцій у soprano та tenor'і. Каденції та кадансовий квартсекстакорд					
Тема 4. Гармонізація басу головними тризвуками	7	2	2		3
Тема 5. Стрибки терцій у soprano та tenor'і	10	4	2	1	3
Тема 6. Каденції та кадансовий квартсекстакорд	10	4	2	1	3
Модульний контроль 2	3		2		1
Разом за змістовим модулем 2:	30	10	8	2	10
Всього за III семестр:	60	20	16	4	20
IV семестр					
<i>Змістовий модуль 3.</i>					
Секстакорди. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди					
Тема 7. Секстакорди, їх види та застосування. Сполучення секстакордів із тризвуками	11	4	4		3
Тема 8. Поєднання 2-х секстакордів	7	2	2		3
Тема 9. Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	10	4	2	1	3
Модульний контроль 3	3		2		1
Разом за змістовим модулем 3:	31	10	10	1	10
<i>Змістовий модуль 4.</i>					
Домінантсептакорд та його обернення. Повна функційна система мажоро-мінору					
Тема 10. Домінантсептакорд. Обернення доміантсептакорду	12	6	2	1	3
Тема 11. Повна функційна система мажору й гармонічного мінору	7	2	2		3
Тема 12. Тризвук і секстакорд II ступеня. Гармонічний мажор	10	2	4	1	3
Модульний контроль 4	3		2		1
Разом за змістовим модулем 4:	32	10	10	2	10
Всього за IV семестр:	63	20	20	3	20

Третій курс

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	СРС
V семестр					
<i>Змістовий модуль 5.</i> Засоби розширення періоду. Септакорди II і VII ступенів					
Тема 1. Засоби розширення періоду. Тризвук VI ступеня. Перервана каденція	6	2	2		2
Тема 2. Субдомінантсептакорд II ₇	9	4	2	1	2
Тема 3. Ввідні септакорди VII ступеня	9	4	2	1	2
Модульний контроль 5	3		2		1
Разом за змістовим модулем 5:	27	10	8	2	7
<i>Змістовий модуль 6.</i> Менш вживані акорди домінантової групи. Гармонізація фрігійського звороту. Різновиди секвенцій					
Тема 4. Менш вживані акорди домінантової групи	8	4	2		2
Тема 5. Гармонізація фрігійського звороту	7	4	2		1
Тема 6. Різновиди секвенцій	7	2	2	1	2
Модульний контроль 6	3		2		1
Разом за змістовим модулем 6:	25	10	8	1	6
Всього за V семестр:	52	20	16	3	13
VI семестр					
<i>Змістовий модуль 7.</i> Акорди подвійної домінанти					
Тема 7. Група акордів подвійної домінанти в каденціях	5	1	2		2
Тема 8. Група акордів подвійної домінанти в середині побудови	4	1	1		2
Тема 9. Альтерація акордів подвійної домінанти	5	1	1	1	2
Модульний контроль 7	2		1		1
Разом за змістовим модулем 7:	16	3	5	1	7
<i>Змістовий модуль 8.</i> Відхилення. Модуляція					
Тема 10. Відхилення. Хроматична система	5	1	1		3
Тема 11. Модуляція в тональності I ступеня спорідненості	6	1	1	1	3
Тема 12. Модуляції в тональності домінантової та субдомінантової груп	6		2	1	3
Модульний контроль 8	2		1		1
Разом за змістовим модулем 8:	19	2	5	2	10
Всього за VI семестр:	35	5	10	3	17
Разом годин:	210	65	62	13	70

5. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
II курс, III семестр			
1.	1 / 1	Чотириголосний виклад тризвуків і співвідношення між ними	2
2.	2 / 1	Способи поєднання тризвуків. Гармонізація мелодії тризвуками	2
3.	3 / 1	Переміщення акорду	2
4.	1-3 / 1	Модульний контроль 1	2
Разом за змістовим модулем 1:			8
5.	4 / 2	Гармонізація басу головними тризвуками	2
6.	5 / 2	Стрибки терцій у <i>soprano</i> та <i>tenor</i> 'і	2
7.	6 / 2	Каденції та кадансовий квартсекстакорд	2
8.	4-6 / 2	Модульний контроль 2	2
Разом за змістовим модулем 2:			8
II курс, IV семестр			
9.	7 / 3	Секстакорди, їх види та застосування. Сполучення секстакордів із тризвуками	4
10.	8 / 3	Поєднання 2-х секстакордів	2
11.	9 / 3	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	2
12.	7-9 / 3	Модульний контроль 3	2
Разом за змістовим модулем 3:			10
13.	10 / 4	Домінантсептакорд. Обернення доміантсептакорду	2
14.	11 / 4	Повна функційна система мажору й гармонічного мінору	2
15.	12 / 4	Секстакорд і тризвук II ступеня. Гармонічний мажор	4
16.	10-12 / 4	Модульний контроль 4	2
Разом за змістовим модулем 4:			10
III курс, V семестр			
17.	1 / 5	Засоби розширення періоду. Тризвук VI ст. Перервана каденція	2
18.	2 / 5	Субдомінантсептакорд III_7	2
19.	3 / 5	Ввідні септакорди VII ступеня	2
20.	1-3 / 5	Модульний контроль 5	2
Разом за змістовим модулем 5:			8
21.	4 / 6	Менш вживані акорди доміанткової групи	2
22.	5 / 6	Гармонізація фрігійського звороту	2
23.	6 / 6	Різновиди секвенцій	2
24.	4-6 / 6	Модульний контроль 6	2
Разом за змістовим модулем 6:			8
III курс, VI семестр			
25.	7 / 7	Група акордів подвійної доміанти в каденціях	2
26.	8 / 7I	Група акордів подвійної доміанти в середині побудови	1
27.	9 / 7	Альтерація акордів подвійної доміанти	1
28.	7-9 / 7I	Модульний контроль 7	1
Разом за змістовим модулем 7:			5
29.	10 / 8	Відхилення. Хроматична система	1
30.	11 / 8	Модуляції в тональності I ступеня спорідненості	1
31.	12 / 8	Модуляція в тональності доміанткової та субдомінанткової груп	2
32.	10-12 / 8	Модульний контроль 8	2
Разом за змістовим модулем 8:			6
Всього годин:			62

6. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
II курс, III семестр			
1.	1 / 1	Чотириголосний виклад тризвуків і співвідношення між ними	4
2.	2 / 1	Способи поєднання тризвуків. Гармонізація мелодії головними тризвуками	4
3.	1-3 / 1	Підготовка до здачі змістового модуля I (теми 1-3)	2
Разом за змістовим модулем 2:			10
4.5.	4 / 2	Гармонізація басу головними тризвуками	3
6.	5 / 2	Стрибки терцій у <i>soprano</i> та <i>tenor</i> 'і	3
7.	6 / 2	Каденції та кадансовий квартсекстакорд	3
8.	4-6 / 2	Підготовка до здачі змістового модуля II (теми 4-6)	1
Разом за змістовим модулем 2:			10
II курс, IV семестр			
9.	7 / 3	Секстакорди, їх види та застосування. Сполучення секстакордів із тризвуками	3
10.	8 / 3	Поєднання 2-х секстакордів	3
11.	9 / 3	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	3
12.	7-9 / 3	Підготовка до здачі змістового модуля III (теми 7-9)	1
Разом за змістовим модулем 3:			10
13.	10 / 4	Домінантсептакорд. Обернення доміантсептакорду	3
14.	11 / 4	Повна функційна система мажору й гармонічного мінору	3
15.	12 / 4	Секстакорд і тризвук II ступеня. Гармонічний мажор	3
16.	10-12 / 4	Підготовка до здачі змістового модуля IV (теми 10-12)	1
Разом за змістовим модулем 4:			10
III курс, V семестр			
17.	1 / 5	Засоби розширення періоду. Тризвук VI ст. Перервана каденція	2
18.	2 / 5	Субдомінантсептакорд SI_7	2
19.	3 / 5	Ввідні септакорди VII ступеня	2
20.	1-3 / 5	Підготовка до здачі змістового модуля V (теми 1-3)	1
Разом за змістовим модулем 5:			7
21.	4 / 6	Менш вживані акорди доміантної групи	2
22.	5 / 6	Гармонізація фрігійського звороту	1
23.	6 / 6	Різновиди секвенцій	2
24.	4-6 / 6	Підготовка до здачі змістового модуля VI (теми 4-6)	1
Разом за змістовим модулем 6:			6
III курс, VI семестр			
25.	7 / 7	Група акордів подвійної доміанти в каденціях	2
26.	8 / 7	Група акордів подвійної доміанти в середині побудови	2
27.	9 / 7	Альтерація акордів подвійної доміанти	2
28.	7-9 / 7	Підготовка до здачі змістового модуля VII (теми 7-9)	1
Разом за змістовим модулем 7:			7
29.	10 / 8	Відхилення. Хроматична система	3
30.	11 / 8	Модуляція в тональності I ступеня спорідненості	3
31.	12 / 8	Модуляції в тональності доміантної та субдомінантної груп	3
32.	10-12 / 8	Підготовка до здачі змістового модуля VIII (теми 10-12)	1
Разом за змістовим модулем 8:			10
Всього годин:			70 год.

7. Консультації

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	К-ть годин
II курс			
1.	2 / 1	Способи поєднання тризвуків. Гармонізація мелодії тризвуками	1
2.	3 / 1	Переміщення акорду	1
3.	5 / 2	Стрибки терцій у soprano та tenor'і	1
4.	6 / 2	Каденції та кадансовий квартсекстакорд	1
5.	9 / 3	Прохідні та допоміжні квартсекстакорди	1
6.	10 / 4	Домінантсептакорд. Обернення домінантсептакорду	1
7.	12 / 4	Тризвук і секстакорд II ступеня. Гармонічний мажор	1
Всього годин за II курс:			7
III курс			
8.	2 / 5	Субдомінантсептакорд SII ₇	1
9.	3 / 5	Ввідні септакорди VII ступеня	1
10.	6 / 6	Різновиди секвенцій	1
11.	9 / 7	Альтерація акордів подвійної домінанти	1
12.	11 / 8	Модуляції в тональності I ступеня спорідненості	1
13.	12 / 8	Модуляції в тональності домінантової та субдомінантової груп	1
Всього годин за III курс:			6
Всього годин:			13

8. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, аудиторні письмові контрольні роботи, гармонічний аналіз, гра гармонічних послідовностей, гармонізація вправ, стандартизовані тести та інші види індивідуальних і групових завдань.

Методи викладання ОК «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» спрямовані на розв'язання навчальних завдань. Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

При подачі навчального матеріалу з ОК «Основи музично-теоретичної підготовки: Гармонія» застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів.

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Форми контролю знань здобувачів: поточний, модульний та підсумковий (екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно). Екзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Критерії оцінки знань з дисципліни на екзамені

Відповідь на кожне запитання білету потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 10 балів).

9-10 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, безпомилково зробили гармонічний аналіз та написали задачу (допускаються 1-2 незначні неточності).

6-8 балів отримують здобувачі, які не повністю розкрили теоретичне питання, зробили гармонічний аналіз та написали задачу з деякими незначними помилками (до 3-х).

4-5 балів отримують здобувачі, недостатньо або поверхово розкрили теоретичне питання, при написанні задачі та гармонічному аналізі допустили значні помилки.

0-3 балів отримують здобувачі, які частково розкрили лише окремі положення теоретичного питання, допустилися суттєвих грубих помилок при виконанні гармонічного аналізу та написанні задачі (завдання виконано менше, ніж на 60%).

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти: III, IV, V семестри

Змістовий модуль I, III, V 30-50 балів							Змістовий модуль II, IV, VI 30-50 балів						
Т. 1		Т. 2		Т. 3		ЗМ	Т. 4		Т. 5		Т. 6		ЗМ
П	СР	П	СР	П	СР	П	П	СР	П	СР	П	СР	П
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	20	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	20
Всього балів:							60-100						

VI семестр

Змістовий модуль VII 21-35 балів							Змістовий модуль VIII 21-35 балів							Е
Т. 1		Т. 2		Т. 3		ЗМ	Т. 4		Т. 5		Т. 6		ЗМ	
П	СР	П	СР	П	СР	П	П	СР	П	СР	П	СР	П	
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	
За семестр:							42-70							18-30
Всього балів:							60-100							

Умовні позначення: Т.1. – тема 1; П – практичне заняття; СР – самостійна робота; ЗМ – задача модуля, Е – екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
67-73	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Васильєва Л. Л. Гармонія і сольфеджіо : навчально-методичний посібник. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2020. 254 с.
2. Вознюк П. Т., Поляковська С. П. Гармонія : навчально-методичний посібник з мелодіями для гармонізації. 2-ге вид. Вінниця : Нова Книга, 2019. 144 с.
3. Завісько Н. З., Лемішко М. М. Гармонія. Ч. 2 : Хроматика. Вінниця : Нова Книга, 2016. 215 с.
4. Карташова Ж. Ю. Гармонія : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2019. 216 с.
5. Пасічник В. Гармонія : методичний посібник. Львів : Растр-7, 2015. 56 с.
6. Пасічник В., Іваньо О., Новак Б. Гармонія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 140 с.
7. Пасічник В., Іваньо О., Новак Б. Методичні рекомендації з курсу «Гармонія» для студентів вищих навчальних закладів II-IV рівня акредитації. Львів : Растр-7, 2015. 48 с.
8. Сисак Л. Практичні поради з вивчення гармонії: методичні рекомендації для вищих навч. закл. Культури і мистецтв I-II рівнів акред. Вид. 2-е, перероблене та допов. Вінниця : Нова Книга, 2012. 88 с.
9. Скуратовський В. Задачі з гармонії: в 2-х ч. : навч. посіб. Дніпро : ЛІРА, 2017. Ч. 1. 220 с.
10. Хрестоматія з гармонічного аналізу / упоряд. І. М. Ходоровська. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв, 2017. 118 с.

10.2. Допоміжна

1. Бондаренко Т., Котляревський І., Пяковський І., Самохвалов В., Чижик І. Лекції з теорії гармонії. Житомир, 2018. 234 с.
2. Бородай М. Гармонізація Sorzano. Навчальний посібник для фахової передвищої мистецької освіти. Тернопіль, 2020. 125 с.
3. Іванов О.К. Гармонія. Теорія, практика, методика: Навч. посібник. Миколаїв : вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2004. 224 с.
4. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу (на матеріалі українських композиторів-класиків XIX – початку XX ст.). Київ : Музична Україна, 1972. 336 с.
5. Лемішко М. М. Гармонія : Ч. 1. Діатоніка : навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. 2-ге вид., доповнене. Вінниця : Нова Книга, 2010. 223 с.
6. Макуцька Н., Сенік О. Практичний довідник з гармонії «Про помилки реальні та умовні» Дрогобицького музичного коледжу ім. В. Барвінського. Дрогобич, 2019. 168 с.
7. Пришляк Н. І. Хрестоматія з гармонічного аналізу (на матеріалі української музики). Ужгород, 2013. 84 с.
8. Теплицький О. Творчі вправи в курсі гармонії. Київ : Музична Україна, 1984. 89 с.

10.3. Інформаційні ресурси

- <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/24531/1/Посібник%20з%20гармонічного%20аналізу.pdf>
- <http://arts-library.com.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/371/ЗАВІСЬКО.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- <http://pidruchniki.ws/> – Бібліотека українських підручників
- <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво – все для студента
- <http://uk.wikipedia.org>

Викладачі:

Новакович М. О.

Юрчук О. М.

